

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

1129813

**VÝVOJ DOMÁCEHO A ZAHRANIČNÉHO CESTOVNÉHO
RUCHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

2011

Alexandra Bartolovicová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**VÝVOJ DOMÁCEHO A ZAHRANIČNÉHO CESTOVNÉHO
RUCHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

Bakalárska práca

Študijný program:	Kvantitatívne metódy v ekonómii
Študijný odbor:	Kvantitatívne metódy v ekonómii (6258700)
Školiace pracovisko:	Katedra štatistiky a operačného výskumu
Školiteľ:	Ing. Martina Hanová, PhD.

Nitra 2011

Alexandra Bartolovicová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Alexandra Bartolovicová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Vývoj domáceho a zahraničného cestovného ruchu v Slovenskej republike“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 13. mája 2011

.....

Podpis autora BP

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie Ing. Martine Hanovej, PhD. za odbornú pomoc, vedenie a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce.

Abstrakt

Bakalárska práca je zameraná na analyzovanie cestovného ruchu v Slovenskej republike. Cestovný ruch je neustále sa rozvíjajúcim odvetvím národného hospodárstva a preto sa stal predmetom tejto práce. Využitá v našom výskume bola štatistická metóda regresnej analýzy a indexová analýza. Cestovný ruch sme diferencovali na domáci, zahraničný aktívny a zahraničný pasívny. V týchto jednotlivých častiach sme popisovali vývoj ekonomických činiteľov v čase. Zamerali sme sa hlavne na bilanciu cestovného ruchu ako sú výdavky z cestovného ruchu k čistým peňažným výdavkom a na HDP v Slovenskej republike. Metódou regresnej analýzy sme sa pokúsili poskytnúť obraz o vývoji cestovného ruchu do roku 2010 v Slovenskej republike.

Kľúčové slová: regresná analýza, návštevník, cestovný ruch.

Abstract

The Bachelor thesis is focused on analysis of tourism in Slovak republic. Tourism is still growing sector of economy and therefore became the subject of this work. We used in our study statistical method of regression analysis and index analysis. We differentiate the tourism to home, foreign active and foreign passive. In each of these sections, we described the development of economical factors in time. We focused mainly on the balance of tourism as tourism expenditure to net cash expenditure and GDP in the Slovak Republic. We tried to present the reflection about development of tourism till the end of 2010 in Slovak republic by the method of regression analysis.

Keywords: regression analysis, visitor, tourism.

Obsah

Zoznam ilustrácií	6
Zoznam tabuliek	7
Zoznam skratiek a značiek.....	8
Úvod	9
1 Teoretické východiská skúmania cestovného ruchu	11
1.1 Definícia pojmu služby.....	11
1.2 Definícia služieb cestovného ruchu.....	11
1.3 Definícia cestovného ruchu	12
1.4 Cestovný ruch ako systém	13
1.4.1 Objekt cestovného ruchu.....	14
1.4.2 Subjekt cestovného ruchu	14
1.5 Druhy cestovného ruchu.....	16
2 Cieľ práce.....	18
3 Metodika práce a materiál	19
3.1 Materiál práce	19
3.2 Použité metódy vyhodnotenia	19
4 Vlastná práca	22
4.1 Cestovný ruch v Slovenskej republike	22
4.2 Domáci cestovný ruch v Slovenskej republike	22
4.3 Zahraničný aktívny cestovný ruch.....	26
4.4 Zahraničný pasívny cestovný ruch	28
4.5 Výdavky na cestovný ruch a čisté peňažné výdavky domácností.....	29
4.6 Výdavky na cestovný ruch a HDP.....	31
4.7 Indikátory cestovného ruchu v Slovenskej republike.....	32
5 Záver.....	35
6 Zoznam použitej literatúry.....	37
7 Prílohy	39

Zoznam ilustrácií

Obrázok 1: Reťazový a bázičný index v rokoch 2000-2009	24
Obrázok 2: Počet zúčastnených osôb v domácom cestovnom ruchu SR	24
Obrázok 3: Domáci cestovný ruch podľa krajov SR v roku 2000 a 2009	25
Obrázok 4: Počet zahraničných návštevníkov v SR v rokoch 2000-2010.....	26
Obrázok 5: Štruktúra zahraničných návštevníkov v SR v roku 2000 a 2010.....	27
Obrázok 6: Štruktúra návštevníkov z Európy v SR v roku 2000 a 2010.....	27
Obrázok 7: Štruktúra zahraničného pasívneho cestovného ruchu SR v roku 2000 a 2010	28
Obrázok 8: Vývoj výdavkov na CR a čistých peňažných výdavkov v rokoch 2000- 2010	29
Obrázok 9: Závislosť logaritmov výdavkov na CR a logaritmov čistých peňažných výdavkov	30
Obrázok 10: Spotrebná kvóta	31
Obrázok 11: Výdavky na cestovný ruch v závislosti na HDP	31
Obrázok 12: Indikátory cestovného ruchu	33

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Domáci cestovný ruch SR v rokoch 2000-2009	23
Tabuľka 2: Výstup z regresnej analýzy	30
Tabuľka 3: Výstup z regresnej analýzy	32
Tabuľka 4: Vypočítané hodnoty indikátorov cestovného ruchu.....	34

Zoznam skratiek a značiek

€	Euro, menová hodnota
CR	cestovný ruch
EÚ	Európska únia
Eurostat	Štatistický úrad európskych spoločenstiev
HDP	hrubý domáci produkt
mil.	milión
napr.	napríklad
OSN	Organizácia Spojených národov
pod.	podobne
SR	Slovenská republika
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
t.j.	to je
UNWTO	Svetová organizácia cestovného ruchu

Úvod

Na Zemi žije približne 6,6 miliardy ľudí, z ktorých asi 9 miliónov hladuje, takmer dve miliardy je bez zdravotníckej starostlivosti a skoro miliarda ľudí je bez domova. Na základe uvedených skutočností môžeme predpokladať, že dôležité odvetvie národného a svetového hospodárstva, čím je cestovný ruch, nie je rovnomerne rozvinutý v jednotlivých častiach sveta. Nachádza sa len v tých krajinách, ktoré poskytujú vhodné podmienky na jeho vznik.

Je to odvetvie spoločenskej činnosti, ktoré sa začalo formovať koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia. Nastalo výrazné diferencovanie skúmania, nie len ako ekonomického fenoménu, ale i geografického, kultúrneho, sociologického, atď. Cestovný ruch nadobudol svoj interdisciplinárny charakter a ovplyvňujú ho mnohé iné vedné disciplíny. Tie začali popisovať cestovný ruch najprv len ako empirický jav a pokúšali sa o predpoklady jeho rozvoja. Neskôr sa už jednalo o druh vedeckého bádania.

Svoj rozmach zaznamenáva aj v období 21. storočia. Cestovný ruch patrí medzi prosperujúce odvetvia s rastúcou dynamikou rozvoja v hospodárskom, ale i sociálnom aspekte. Vytvára pracovné príležitosti pre obyvateľov a v určitej miere sa podieľa na regionálnom rozvoji. Voľný čas je jedným zo základných predpokladov vzniku cestovného ruchu a stáva sa neodmysliteľnou súčasťou, popri ostatných hmotných a nehmotných potrebách človeka, jednotlivca v spoločnosti. Ak sa u človeka uspokojia základné potreby nevyhnutné na jeho existenciu, potom sa uspokojujú aj potreby menej dôležité.

Zásadným rokom pre Slovenskú republiku bol rok 1989, kedy sa príkazové hospodárstvo modifikovalo na trhové hospodárstvo. Krajina sa ocitla v prostredí mnohých konkurencií domáceho, ale najmä zahraničného charakteru.

Ďalším zlomom sa stal vstup do Európskej únie v roku 2004 a prijatie spoločnej euro meny v roku 2009. Tento krok so sebou priniesol vplyv globalizácie a internacionalizácie v cestovnom ruchu. Cestovný ruch Slovenskej republiky sa musel vyrovnáť s vysokou medzinárodnou konkurenciou a neustálym bojom o návštevníkov, ktorí sú náročnejší na kvalitu a komplexnosť ponúkaných služieb. Globalizácia na druhej strane, ak bude správne využitá, môže sa stať obohacujúcim prínosom, pretože je nositeľom nových trendov sveta.

Slovenská republika má veľmi dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Má vhodné geografické umiestnenie v strednej Európe, kultúrne a prírodné bohatstvo, ktoré môže ponúknuť domácim a zahraničným návštevníkom. Vytvára pracovné príležitosti pre obyvateľov a v určitej miere má podiel ako spúšťač mechanizmu regionálneho rozvoja.

Podľa dosiahnutého stupňa blahobytu v krajine môžeme predpokladať, čím je vyššia úroveň rozvoja, tým je väčší dopyt jeho obyvateľstva po cestovnom ruchu. S rastom hrubého domáceho produktu rastú aj príjmy ale i spotreba domácností a verejná spotreba, t.j. výdavky obyvateľstva a štátu. Na základe tohto tvrdenia sa dá predpokladať zmena aj v bilancií cestovného ruchu. Jednou z primárnych metód, za pomoci ktorých môžeme zhodnotiť situáciu je analyzovanie výdavkov cestovného ruchu.

1 Teoretické východiská skúmania cestovného ruchu

Hlavnou úlohou tejto časti je vymedzenie základných teoretických pojmov týkajúcich sa cestovného ruchu. Definovanie a oboznámenie sa s nasledujúcimi pojmami nám priblíži tematiku cestovného ruchu, s ktorou sa budeme zaoberať v nasledujúcich kapitolách.

1.1 Definícia pojmu služby

Viacerí autori, domáci aj zahraniční sa pokúsili o definovanie ekonomickej podstaty pojmu služieb.

Jedným z mnohých zahraničných je **HILL,P.(1977)**, ktorý definuje, že pojem služby je frekventovanou kategóriou teórie a praxe modernej ekonomiky s mnohostranným uplatňovaním a viacvýznamovým chápaním. V teórií služieb, či už zameranej na všeobecné ekonomické teórie, alebo na manažment a marketing, sa najčastejšie vychádza z definícií, vyzdvihujúcich určujúce prvky služieb. Z tohto aspektu možno služby chápať ako zmenu stavu osoby alebo statku spôsobenej činnosťou, ktorá je súčasťou ekonomiky, uskutočňujúce sa so súhlasom danej osoby alebo ekonomickej jednotky prostredníctvom činnosti jednej k druhej, zmeny sa konajú na cudzom vlastníctve a nemôžu byť skladované.

Slovenský autor **GUČÍK, M. (2001)** uvádza, že služby sú ekonomické statky, ktoré majú nehmotný charakter. Pri ich produkovani vznikajú užitočné efekty, ktoré uspokojujú potreby. Služby sa spotrebovávajú vo všetkých sférach hospodárstva, t.j. vo výrobe, v distribúcii i v spotrebe. V oblasti spotreby služby uspokojujú jednak potreby spoločnosti (obrana, bezpečnosť, štátna správa), a jednak potreby jednotlivých obyvateľov. Služby obyvateľstvu sú súčasťou životnej úrovne a kvality života. Služby majú sté znaky, ktorými sa líšia od tovaru. Poznanie procesu poskytovania služieb a ich znakov je dôležité nielen na určenie podstaty služieb ale aj ich kvality.

1.2 Definícia služieb cestovného ruchu

Služby cestovného ruchu podľa **ORIEŠKU, J.(1998)** predstavujú užitočné činnosti nemateriálneho charakteru, ktorých výsledkom je buď individuálny alebo spoločenský efekt.

Charakteristika týchto služieb podľa **GUČÍKA, M. (2004)** ako heterogénny súbor užitočných efektov, ktoré uspokojujú potreby návštevníkov. Majú prierezový charakter, t.j. produkujú ich nie len podniky cestovného ruchu, ale aj subjekty súkromného a verejného sektora.

Autor uvádza, že sú pre ne charakteristické špeciálne znaky:

- časová a miestna viazanosť služby na primárnu ponuku,
- komplexnosť a komplementarita služieb,
- mnohodorový charakter služieb a nevyhnutnosť ich sprostredkovania,
- dynamika služieb a sezónnosť dopytu po službách,
- nevyhnutnosť informácií o službách a ich kvalite.

1.3 Definícia cestovného ruchu

Cestovný ruch v európskych krajinách prekonal už skoro storočný vývoj, v začiatkoch sa jednalo o empirické opisovanie javu a vytváranie predpokladov na jeho rozvoj. Neskôr sa už jednalo o druh systematického vedeckého bádania a definovania. **RITTER, W. 1966** (GUČÍK, M. 2010) konštatoval, že *„cestovný ruch patrí k tým pojmom, k vymedzeniu ktorých sa pristupovalo už z mnohých pozícií, zatiaľ sa ho nepodarilo všestranne a uspokojivo definovať.“*

Neskôr na základe záverov konferencie Svetovej organizácie cestovného ruchu (**UNWTO**) v Ottawe roku 1993, OSN prijala definíciu, že *„cestovný ruch zahŕňa činnosti osôb, ktoré cestujú a pobývajú v miestach mimo ich bežného životného prostredia nie dlhšie ako jeden rok s cieľom odpočinku, služobným a inými cieľmi cestovného ruchu.“*

Cestovný ruch **KASPAR, C. (1995)** definuje ako súhrn vzťahov a javov, ktoré vyplývajú z cestovania alebo pobytu osôb, pričom miesto pobytu nie je hlavným ani trvalým miestom bývania a zamestnania.

Čiastočne odlišnú definíciu predkladá **GUČÍK a i. (2006)**, kde cestovný ruch definuje ako súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie, zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t.j. získanie komplexného zážitku. Ide pritom vždy

o formu spotreby, pre ktorú je charakteristické uspokojovanie špecifických potrieb počas cestovania a pobytu mimo trvalého bydliska, o účelné využívanie voľného času (s výnimkou služobných ciest).

1.4 Cestovný ruch ako systém

Mnohé vedné disciplíny na základe vlastných metód, definujú podstatu, predmet skúmania a vytvárajú modely cestovného ruchu. Ich stredobodom v pravej podstate sa stával človek. Modelovanie využívajú na vytvorenie pracovnej hypotézy a následné vytvorenie teórie.

Základy modelovania cestovného ruchu položili **HUNZIKER, W. a KRAPF, K. (1942)** (GUČÍK, M. 2010), ktorí definujú cestovný ruch v širšom zmysle ako dopravný proces, ktorý ovplyvňujú početné faktory ako hospodárstvo, politika, sociálne otázky, kultúra, technika, národné zdravie a vzťahy medzi nimi. Za stredobod všetkého diania pokladajú človeka ako subjekt cestovného ruchu. Za objekt cestovného ruchu pokladajú inštitúcie cestovného ruchu, ktoré zahrňujú cieľové miesto, zariadenia bezprostredne a sprostredkovane súvisiace s cestovným ruchom.

Na základe ich poznania **KASPAR, C. (1975)** zostavil model cestovného ruchu, ktorý definuje ako systém s dvoma podsystemami, a to subjektom a objektom cestovného ruchu.

Aj v súčasnej dobe toto tvrdenie potvrdzuje názor **GUČÍKA, M. (2010)**, ktorý prezentuje, že cestovný ruch je otvorený a dynamicky sa rozvíjajúci systém, ktorý tvoria dva podsystemy a to subjekt – návštevník v cestovnom ruchu a objekt cestovného ruchu.

VANHOVE, N. (2005) uvádza, že pomenovanie „systém cestovného ruchu“ sa používa často, ale zriedka sa aj definuje. Je to preto, že cestovný ruch je komplexný fenomén, ktorý tvorí veľa odlišných prvkov, pritom dopyt a ponuka sú geograficky oddelené, ale produkcia a spotreba sa uskutočňujú na tom istom mieste.

1.4.1 Objekt cestovného ruchu

Za objekt cestovného ruchu považujú **KASPAR, C. (1995)** spolu s P. Berneckerom v širšom zmysle všetko, čo sa môže stať cieľom zmeny miesta pobytu- prírodu, kultúru, hospodárstvo, spoločnosť. Na základe toho je potrebné každý prvok v systéme cestovného ruchu, priradiť k podsystemu subjektu cestovného ruchu.

Podľa **KOPŠA, E. a i. (1979)** objekt cestovného ruchu reprezentuje súbor predpokladov nevyhnutných pre rozvoj cestovného ruchu, pre zabezpečenie reprodukcie fyzických a duševných síl subjektu. Objekt, t.j. predovšetkým rekreačný priestor cestovného ruchu, ktorý určujú prírodné podmienky (geomorfologické, klimatické, hydrologické a biologické), umelo vytvorené lokalizované (kultúrno-historické) a organizované (spoločensko-politické) podmienky.

Objekt cestovného ruchu je podsystemom cestovného ruchu podľa **GUČÍKA, M. (2006)** môže byť všetko, čo sa môže stať cieľom zmeny miesta pobytu (príroda, kultúra, hospodárstvo, spoločnosť) Objektom cestovného ruchu sú cieľové miesta, kde vyvíjajú činnosť podniky a inštitúcie cestovného ruchu, ktoré produkujú statky cestovného ruchu ako predmet ponuky na uspokojenie dopytu návštevníkov.

1.4.2 Subjekt cestovného ruchu

Za subjekt cestovného ruchu považujeme podľa **GUČÍK, M. (2006)** návštevníka (turista, výletník, stály obyvateľ), ktorý uspokojuje svoje potreby počas cestovania a pobytu mimo miesta trvalého bydliska spotrebou statkov cestovného ruchu.

Táto typológia podľa **GUČÍKA, M. (2010)** definuje *turistu* v domácom cestovnom ruchu ako návštevníka trvale usadeného v krajine, ktorý cestuje na dobu zahrňujúcu minimálne jedno prenocovanie, ale nie dobu dlhšiu ako šesť mesiacov; turista v zahraničnom cestovnom ruchu je návštevník, ktorý cestuje do inej krajiny na dobu zahrňujúcu aspoň jedno prenocovanie, ale nie dlhšie ako jeden rok. Turista cestuje za dovolenkovým cieľom.

Stály obyvateľ v domácom cestovnom ruchu je osoba, ktorá žije aspoň šesť po sebe nasledujúcich mesiacov v istom mieste pred príchodom do iného miesta na kratšiu

dobu ako šesť mesiacov; v zahraničnom cestovnom ruchu je to osoba, ktorá žije v krajine aspoň jeden rok pred príchodom do inej krajiny na kratšiu dobu ako jeden rok.

Výletník je návštevník, ktorý cestuje na dobu kratšiu ako 24 hodín bez toho, aby prenocoval v navštívenom mieste.

Analogické definovanie poskytujú **HORNER, S. - SWARBROOKE, J. (2003)**, ktorí rozdeľujú turistov na štyri typy:

- *Organizovaný masový turista*, dovolenku kupuje ako balík služieb, volí populárnu destináciu,
- *Individuálny masový turista* je človek, ktorý si kupuje balík služieb, ktoré mu umožňujú väčšiu slobodu pohybu,
- *Turista prieskumník - objaviteľ*, plánuje si svoje cesty sám, vyhýba sa kontaktu s inými turistami, zoznamuje sa s domácim obyvateľstvom,
- *Turista – tulák* chce sa dočasne stať súčasťou miestnej komunity.

MICHALOVÁ, V. - ŠUTEROVÁ, V. - NOVACKÁ, Ľ. (2001) definujú, že účastník cestovného ruchu je osoba, alebo skupina osôb, ktorá vystupuje ako spotrebiteľ produktu cestovného ruchu.

Odlišnú typológiu demonštruje **ĎAĎO, J. (2006)**, ktorý segmentuje spotrebiteľov z pohľadu ich časovej orientácie, na základe nej charakterizoval tri segmenty spotrebiteľov, ktorí sa orientujú:

- Na minulosť, sú konzervatívni, sentimentálni, vyznačujúci sa vernosťou ku značke,
- Na prítomnosť, rýchlo reagujúci, impulzívni, s nižším záujmom o dlhodobé riešenia, vyžadujúce výsledok, nie proces,
- Na budúcnosť, ktorí majú zmysel pre riziko, tvorivosť a dobrodružstvo.

Do štatistiky cestovného ruchu sú zahrňovaní návštevníci, ktorí sú tvorení troma skupinami subjektov cestovného ruchu. Sú to stáli obyvatelia, turisti a výletníci. Do tejto štatistiky, podľa definície **OSN** sa nezahŕňajú diplomati a predstavitelia konzulátov, príslušníci armády, utečenci, kočovníci, dočasní imigranti, pracovníci v pohraničí a tranzitní cestujúci.

Účastník aktívneho cestovného ruchu je zahraničný návštevník, ktorý využije služby cestovného ruchu pri svojej ceste do Slovenskej republiky, ktorá nie je krajinou jeho trvalého pobytu. Účastník aktívneho zahraničného cestovného ruchu je osoba, ktorá uskutoční cestu z dôvodu dovolenky, zájazdu, služobnej cesty, účasti na športovom stretnutí, školení, kurze a sympóziu, pobytu v kúpeľoch a ozdravovniach, návštevy priateľov a príbuzných, účasti na cirkevných udalostiach a pod. Výnimkou sú osoby, ktoré cestujú kvôli zárobkovej činnosti, príprave na povolanie (dlhodobé štúdium) alebo zriadeniu trvalého bydliska. Nezapočítavajú sa ani členovia diplomatických zborov a ozbrojených síl služobne sa zdržujúci v krajine. Pobyt účastníka aktívneho cestovného ruchu nesmie trvať dlhšie ako 1 rok.

Účastník pasívneho cestovného ruchu je slovenský občan, ktorý využije služby cestovného ruchu pri svojich cestách do zahraničia. Účastník pasívneho zahraničného cestovného ruchu je osoba, ktorá uskutoční cestu z dôvodu dovolenky, zájazdu, služobnej cesty, účasti na športovom stretnutí, školení, kurze a sympóziu, pobytu v kúpeľoch a ozdravovniach, návštevy priateľov a príbuzných, účasti na cirkevných udalostiach a pod. Výnimkou sú osoby, ktoré cestujú kvôli zárobkovej činnosti, príprave na povolanie (dlhodobé štúdium) alebo zriadeniu trvalého bydliska. Nezapočítavajú sa ani členovia diplomatických zborov a ozbrojených síl služobne sa zdržujúci v krajine. Pobyt účastníka pasívneho cestovného ruchu nesmie trvať dlhšie ako 1 rok ,podľa ŠÚ SR (2011).

1.5 Druhy cestovného ruchu

Pre určenie bližšej podstaty cestovného ruchu je dôležité poznanie druhov cestovného ruchu. Jedná sa o lepšie pochopenie potrieb, cieľov návštevníka a pripravenie konečného produktu.

BOROVSKÝ, J. - SMOLKOVÁ, E. - NIŇAJOVÁ, I.(2008) definujú tri základné formy cestovného ruchu:

- 1) *Domáci cestovný ruch* – znamená aktivity občanov s trvalým pobytom v danej krajine, ktorí cestujú do miest a zdržiavajú sa na miestach, len v rámci danej krajiny, no mimo svojho zvyčajného prostredia,

-
- 2) *Aktívny cestovný ruch* – znamená aktivity občanov, ktorí nemajú trvalý pobyt v danej krajine, cestujú do miest a zdržiavajú sa na miestach v tejto krajine a mimo svojho zvyčajného prostredia,
 - 3) *Pasívny cestovný ruch* – znamená aktivity občanov s trvalým pobytom v danej krajine, ktorí cestujú do miest a zdržiavajú sa na miestach mimo tejto krajiny a mimo svojho zvyčajného prostredia.

Podobné členenie je aj podľa nasledujúceho autora, **GUČÍK, M. (2010)**, ktorý definuje *domáci cestovný ruch*, že ho tvorí cestovanie a pobyt domáceho obyvateľstva vo vlastnej krajine.

Zahraničný cestovný ruch je spojený s cestovaním a pobytom obyvateľov určitého štátu v zahraničí. Rozlišuje pritom *aktívny zahraničný cestovný ruch*, t.j. príchod a pobyt cudzincov na území určitého štátu a *pasívny zahraničný cestovný ruch*, t.j. odchod a pobyt domáceho obyvateľstva v inom štáte.

Podľa klasifikácie **UNWTO** sa aktívny zahraničný cestovný ruch cieľovej krajiny označuje aj ako *príchodový cestovný ruch* a naopak zahraničný cestovný ruch ako *odchodový cestovný ruch*.

2 Cieľ práce

Najčastejším cieľom využitia voľného fondu času je kultúrne a spoločenské vyžitie, poznávanie a oddych. Cestovný ruch je neustále sa rozvíjajúcim odvetvím národného hospodárstva. Tvorí cestovanie a pobyt obyvateľov vo vlastnej krajine a v zahraničí. Hrubý domáci produkt je indikátorom životnej úrovne. Keď sa jeho hodnota v krajine bude zvyšovať, predpokladáme, že sa budú zvyšovať príjmy a spotreba domácností. Na základe tejto zmeny sa predpokladá zmena aj v bilančnej štruktúre cestovného ruchu.

Cieľom práce je analýza vývoja cestovného ruchu na Slovensku v rokoch 2000 až 2010 predovšetkým z ekonomického hľadiska, pretože je dôležitým zdrojom tvorby hodnoty pre štát. Zameriame sa na zistenie závislosti výdavkov na cestovný ruch od vybraných ekonomických faktorov a na vývoj medzi jednotlivými ekonomickými ukazovateľmi cestovného ruchu, ktoré nám poskytnú konkrétny obraz o stave cestovného ruchu v Slovenskej republike.

Z hlavného cieľa sme vyvodili ďalšie čiastkové ciele:

- Vývoj domáceho cestovného ruchu
- Vývoj zahraničného pasívneho a aktívneho cestovného ruchu
- Analýza závislosti výdavkov na cestovný ruch k čistým peňažným výdavkom domácností
- Analýza závislosti výdavkov na cestovný ruch na hrubom domácom produkte,
- Hodnotenie aktuálneho stavu cestovného ruchu Slovenskej republiky za pomoci vybraných indikátorov cestovného ruchu

3 Metodika práce a materiál

V bakalárskej práci sa objektom výskumu stal cestovný ruch. Analyzované boli jednotlivé časti predstavujúce cestovný ruch Slovenskej republiky ako celok skúmania. Časti cestovného ruchu tvorí domáci cestovný ruch, zahraničný aktívny a zahraničný pasívny cestovný ruch. Pri výpočte boli použité štatistické metódy, ekonomické metódy a elementárne charakteristiky časového radu.

3.1 Materiál práce

Primárne údaje boli čerpané najmä zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, ako doplňujúce údaje nám poslúžili informácie z Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a Národnej banky Slovenskej republiky. Niektoré zo štatistických údajov boli nejednotné, z tohto dôvodu nemohli byť zaradené do práce. Zdroje údajov boli aj knižné tituly a komplexná literatúra je uvedená v zozname použitej literatúry.

Sekundárne informácie tvorili vlastné spracovania údajov, vlastné prepočty hodnôt, výpočty a následné pretvorenie do tabuliek a grafov.

3.2 Použité metódy vyhodnotenia

V reálnych empirických situáciách sa stretávame prakticky výhradne s voľnými závislosťami, ale s tým, že za obecnými tendenciami prejavujúcimi sa v súbore štatistických údajov sa môžu skrývať hlbšie zákonitosti vzťahov medzi veličinami. K poznaniu a matematickému popisu štatistických závislostí, ako i k overovaniu, deduktívne uskutočnených teórii slúžia metódy regresnej a korelačné analýzy. Jednostrannými závislosťami sa zaoberá regresná analýza. Jedná sa o situáciu, kedy proti sebe stoja vysvetľujúca (nezávislá) premenná v úlohe „príčiny“ a vysvetľovaná (závislá) premenná v úlohe „následku“ definuje **HINDLS, R. - HRONOVA, S. – SEGER, J. (2002)**

Podľa definície **NOVÁK, I. - HINDLS, R. - HRONOVA, S. (2000)** regresná analýza sa používa pri skúmaní závislosti dvoch a viacerých číselných premenných. Je to súhrn štatistických metód a postupu slúžiacich k odhadu hodnôt alebo stredných hodnôt nejakej premennej odpovedajúci daným hodnotám jeden, či väčšieho počtu vysvetľujúcich premenných. Údaje u týchto premenných, zistené u „n“ jednotiek, sa považujú za výberové dáta.

Vo svojej knižnej publikácii **PACÁKOVÁ, V. a kol. (2003)** uvádza, že regresná analýza predstavuje súhrn štatistických metód a postupov slúžiacich na štúdium vzájomných vzťahov medzi dvoma (alebo viacerými) premennými, ktorých cieľom je predovšetkým odhad hodnôt alebo stredných hodnôt závislej premennej.

V regresnom modeli predpokladáme, že každú hodnotu y_i vysvetľovanej premennej môžeme rozložiť na dve zložky:

- a) deterministickú zložku η_i , ktorá je funkciou vysvetľujúcich premenných,
- b) náhodnú zložku ε_i , ktorá odráža pôsobenie faktorov nezarađených do modelu a pôsobenie náhodných vplyvov.

$$y_i = \eta_i + \varepsilon_i$$

Jednoduchý lineárny model vyjadruje rovnica, kde $i = 1, 2, \dots, n$

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_i + \varepsilon_i$$

alebo model môžeme zapísať aj v tvare, kde je regresná priamka .
Parameter regresného modelu sa nazýva lokujúca konštanta a interpretuje sa ako teoretická priemerná hodnota závislej premennej Y za predpokladu, že hodnota vysvetľujúcej premennej X sa rovná nule. Niekedy konštanta nemá logickú interpretáciu a určuje len postavenie regresnej priamky v rovine. Parameter sa nazýva regresný koeficient. Je smernicou regresnej priamky a určuje, aký prírastok alebo úbytok strednej hodnoty závislej premennej Y zodpovedá jednotkovému prírastku nezávislej premennej X .

Logaritmická transformácia podľa **OBTULOVICA, P. (2010)** je založená na linearizácii funkčného tvaru modelu použitím logaritmov. Ak predpokladáme mocninovú funkciu s konštantnými koeficientmi pružnosti v tvare, kde $i = 1, 2, \dots, n$.

$$Y_i = \beta_0 X_{i1}^{\beta_1} \cdot u_i$$

Náhodná zložka u je v multiplikatívnom vzťahu. Funkcia je nelineárna v parametroch a tak aplikáciu metódy najmenších štvorcov nie je možné odhadnúť parametre modelu priamo. Ak však model zlogaritmujeme upravíme ho do tvaru, kde $i = 1, 2, \dots, n$.

$$\ln Y_i = \ln \beta_0 + \beta_1 \ln X_{i1}$$

Medzi jednoduché (elementárne) charakteristiky časového radu patria:

- koeficient rastu
- tempo rastu
- koeficient prírastku
- tempo prírastku
- bázický index
- reťazový index

Tempo rastu (T_t) je koeficient rastu, vyjadrený v percentách. Vyjadruje, na koľko percent vzrástla (poklesla) hodnota časového radu v čase t oproti hodnote z predchádzajúceho obdobia.

Tempo prírastku je relatívny prírastok v percentách a vyjadruje, o koľko percent vzrástla (poklesla) hodnota časového radu v čase t oproti hodnote z predchádzajúceho obdobia. Môžeme ho vyjadriť aj ako $T_t - 100$.

Bázický index (B_t) vyjadruje relatívnu zmenu hodnoty y_t v čase t oproti hodnote y_0 v bázickom (nultom) období, ktoré považujeme za základ porovnávania v čase, a určujeme ho vzťahom $B_t = y_0 / y_t$ pre $t = 1, 2, \dots, T$

Reťazový index vyjadruje relatívnu zmenu hodnoty y_t v čase t oproti hodnote y_{t-1} predchádzajúceho obdobia.

Ekonomické faktory podľa **GUČÍKA, M. (2010)** vyplývajú z dosiahnutého stupňa sociálno – ekonomického rozvoja. Patrí k nim hrubý domáci produkt, príjmy obyvateľstva, ceny tovarov a služieb, úspory a ich stabilita, nezamestnanosť, inflácia a vlastníctvo predmetov dlhodobej spotreby v domácnostiach.

Spotrebná kvóta cestovného ruchu je kvalitatívny ukazovateľ a vyjadruje podiel spotreby cestovného ruchu na HDP. Výpočet sa opiera o výdavky na cestovný ruch.

$$SK = \frac{V}{HDP} * 100$$

V – výdavky na cestovný ruch

HDP – hrubý domáci produkt v miliardách eur

4 Vlastná práca

Cestovanie je aktivita obyvateľov a zároveň je to proces zmeny lokality, z jedného miesta do druhého za určitým účelom. Táto myšlienka sa odráža v podstate jedného odvetvia a tým je cestovný ruch. Na jeho realizácii sa podieľajú aj iné odvetvia ako je doprava, kultúra, stavebníctvo atď.

4.1 Cestovný ruch v Slovenskej republike

Slovenská republika (SR) vznikla 1. Januára 1993 ako samostatný štát. Má výbornú geografickú polohu, nachádza sa v srdci Európy. Je malým štátom, čo sa týka rozlohou 49 035 m² a počtom obyvateľov 5,4 milióna ale na druhej strane, štátom s veľkým potenciálom pre cestovný ruch. Slovensko má svoj potenciál ukrytý najmä v prírodnom a kultúrnom- historickom bohatstve.

Členom Európskej Únie sa stala SR 1. Mája 2004 a spoločnú menu EURO prijala 1. Januára 2009. Až do 16. Januára 2009 bol duálny obeh na území SR. Pri prevode hodnôt na eurá sa používal konverzný kurz, ktorý v roku 2008 stanovila Rada Európskej Únie na 30,126 SKK za 1 euro (€). Pre Slovenskú republiku sa jednotná mena stala prínosom pre návštevníkov v cestovnom ruchu a to najmä vo finančnom zabezpečení počas cestovania do eurozóny a úspora na poplatkoch z konverzie meny. Cenová transparentnosť umožňuje porovnávať ceny služieb a produktov v štátoch eurozóny.

Rok 2009 sa stal aj obávaným rokom, kulminácie globálnej finančno - hospodárskej krízy. Porovnanie silného eura voči slabnúcim menám iných štátov spôsobilo predraženie pobytov na Slovensku. Aj v ostatných krajinách Európskej únie sa zhoršovala ekonomická situácia a prejavila sa najmä v poklese dopytu po cestovnom ruchu v Slovenskej republike.

4.2 Domáci cestovný ruch v Slovenskej republike

Domáci cestovný ruch sú aktivity obyvateľstva na území svojej krajiny, v tomto prípade aktivity slovenských občanov na území Slovenskej republiky. Predovšetkým sa jedná o krátkodobé pobyty (pri vode, na horách), jednodňové výlety, návštevy príbuzných a priateľov ale môže sa jednať aj o dlhodobé pobyty.

Vývoj v počte účastníkov domáceho cestovného ruchu v SR (tabuľka 1) sme demonštrovali na základe indexov (reťazový a bázičný) a na základe tempa rastu a prírastku. Reťazový index poukazoval na zmenu v počte účastníkov oproti predchádzajúcemu obdobiu. Extrémnou hodnotou bol rok 2003, kde hodnota počtu návštevníkov oproti roku 2002 vzrástla o 63,6% a rok 2008, kde bol pokles oproti roku 2007 o 61,9%. Hodnota indexu v roku 2009 zaznamenala mierny nárast na počte obyvateľov, ale len o 0,5% oproti roku 2008.

Tabuľka 1: Domáci cestovný ruch SR v rokoch 2000-2009

Rok	Počet osôb	reťazový index	bázičný index	tempo rastu v %	tempo prírastku v %	Pobytové dni	Priemerná doba pobytu
2000	208230	-	-	-	-	728 504,00	3,5
2001	199048	0,956	0,956	95,590	-4,410	611 639,00	3,1
2002	183871	0,924	0,883	92,375	-7,625	614 212,00	3,3
2003	300757	1,636	1,444	163,570	63,570	653 716,00	2,2
2004	271829	0,904	1,305	90,382	-9,618	594 722,00	2,2
2005	251830	0,926	1,209	92,643	-7,357	503 922,00	2
2006	203795	0,809	0,979	80,926	-19,074	440 900,00	2,2
2007	160601	0,788	0,771	78,805	-21,195	361 268,00	2,2
2008	61197	0,381	0,294	38,105	-61,895	264 846,00	4,3
2009	61496	1,005	0,295	100,489	0,489	254 557,00	4,1

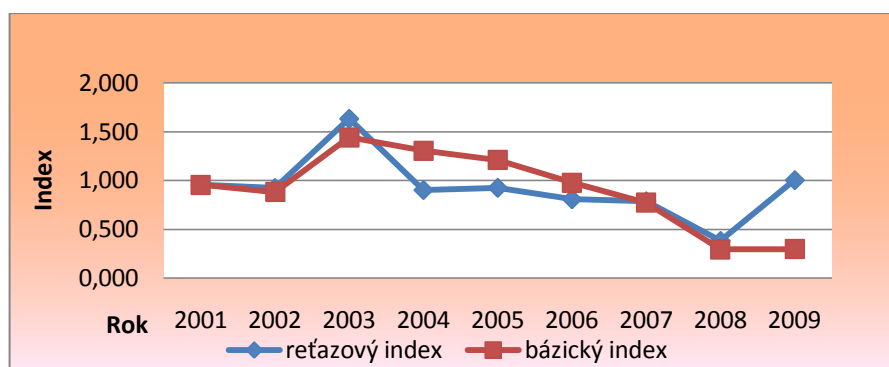
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné prepočty

	- extrémne hodnoty - maximum
	- extrémne hodnoty - minimum
	- bázičný rok

Bázičný index je hodnota, kde zmena sa viaže vždy k bázičnému obdobiu, v tomto prípade sa jednalo o rok 2000. V roku 2008 bol najvýraznejší pokles oproti roku 2000, kde počet účastníkov domáceho cestovného ruchu v Slovenskej republike klesol o 70,6%. Podobné hodnoty pretrvávali aj v roku 2009 oproti roku 2000.

Výrazná zmena bola potvrdená oboma indexmi pre rok 2008 (obrázok 1), kde pokles nastal kvôli vrcholiacej hospodárskej kríze na Slovensku. Obyvatelia obmedzili svoju účasť na domacom cestovnom ruchu z rôznych dôvodov napr. strata zamestnania, nedostatok finančných prostriedkov, vytváranie úspor na neočakávané výdavky, atď.

Obrázok 1: Reťazový a bázičný index v rokoch 2000-2009

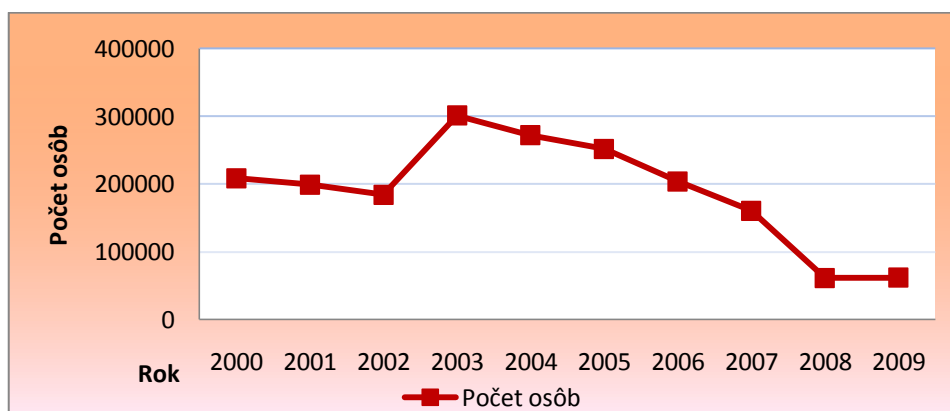
Zdroj: vlastné spracovanie

Z celkového počtu obyvateľov SR (5,4 mil.) počet osôb vykonávajúcich domáci cestovný ruch v roku 2009 bolo 1,1% naproti tomu v roku 2000 to bolo 3,9%. Táto nízka účasť v roku 2009 mohla byť spôsobená najmä zhoršujúcou sa ekonomickou a sociálnou situáciou v Slovenskej republike, nízkym množstvom voľného času na vykonávanie takejto aktivity a vybavenosťou predmetmi dlhodobej spotreby.

Z hľadiska početnosti je stredná a nižšia príjmová vrstva tvoriaca hlavný segment domáceho cestovného ruchu.

Zastúpenie účasti osôb na domácom cestovnom ruchu v rokoch 2000 až 2009 malo kolísajúci priebeh (obrázok 2).

Obrázok 2: Počet zúčastnených osôb v domácom cestovnom ruchu SR

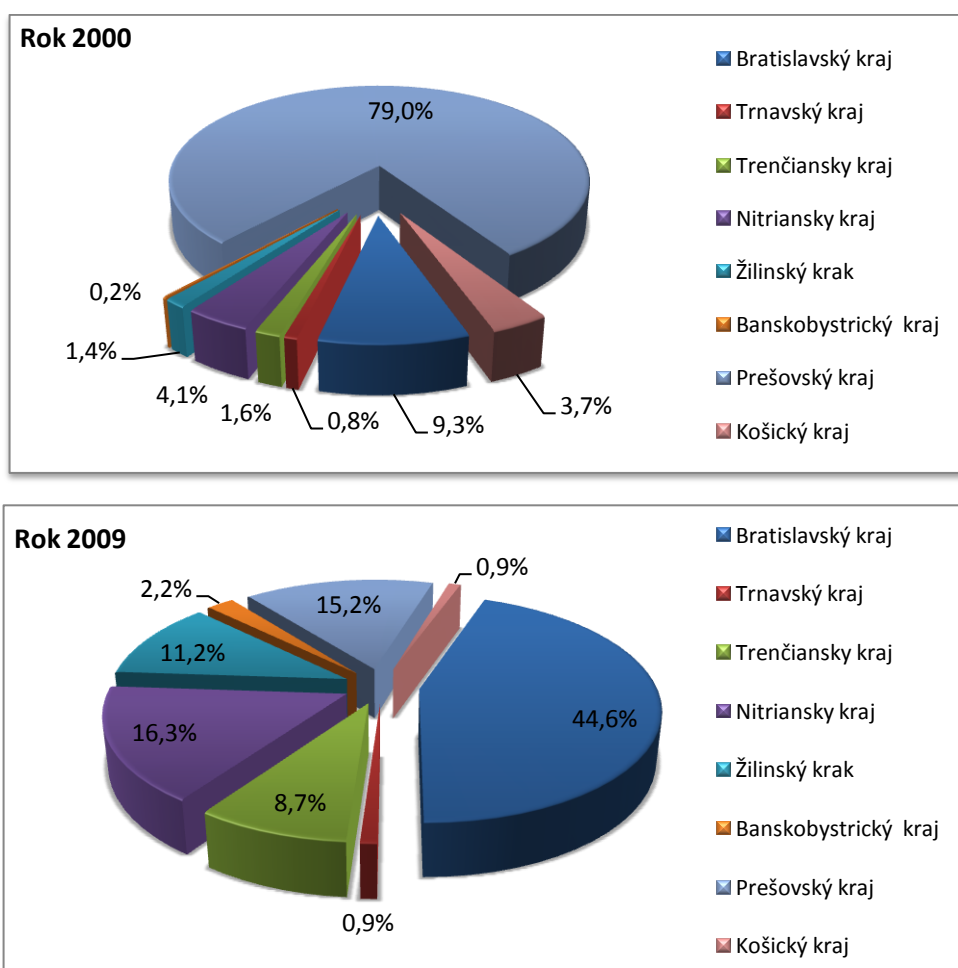
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

V roku 2003 bola najvyššia účasť obyvateľstva Slovenskej republiky na domácom cestovnom ruchu. Oproti roku 2002, podľa tempa prírastku bol daný prírastok o 63%. V ďalších rokoch sa prejavil klesajúci trend. Výrazný pokles sa prejavil aj v roku 2008

o 61%, ktorý bol spôsobený najmä dôsledkami hospodárskej krízy. V roku 2009 sa prejavuje zlepšenie situácie v počte návštevníkov domáceho cestovného ruchu oproti predchádzajúcemu roku o 0,5% (*Príloha A*).

Domáci cestovný ruch podľa krajov (obrázok 3) mal najväčšie zastúpenie obyvateľmi z Bratislavského kraja, ktorí predstavovali v roku 2009 z celkového počtu 44,6 % v roku 2000 len 9,3% Obyvatelia z tohto kraja najčastejšie odchádzali do iných krajov. Jednalo sa o víkendové pobyty, služobné cesty, návštevy, výlety a pod.

Obrázok 3: Domáci cestovný ruch podľa krajov SR v roku 2000 a 2009

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

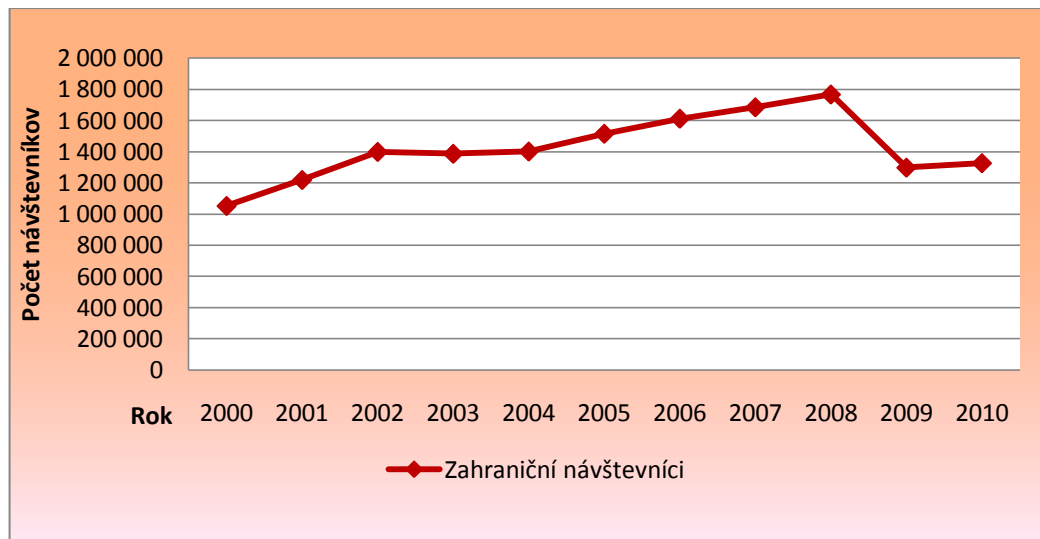
Druhým krajom v poradí v roku 2009 bol Nitriansky kraj so 16,3 % potom nasleduje Prešovský kraj (15,2%), Žilinský kraj (11,2%), Trenčiansky kraj (8,7%), Banskobystrický kraj (2,2%) a na koniec Košický a Trnavský kraj(0,9%) (*Príloha B*).

4.3 Zahraničný aktívny cestovný ruch

Slovenská republika je cenovo dostupnou a zaujímavou krajinou pre zahraničných návštevníkov v súčasnom období. Zvyšovanie cien v poslednom čase bolo spôsobené skvalitňovaním ponúkaných služieb, zavedenie inovácií, rekonštrukcie a ďalšie nové investície do služieb cestovného ruchu, ale aj v dôsledku celkového zdražovania. Taktiež sa zvyšuje aj profesionalita a odbornosť ľudí pracujúcich v tomto odvetví. Všetko bolo spôsobené narastajúcimi nárokmi zahraničných návštevníkov na kvalitu ponúkaných služieb v cestovnom ruchu.

Vstupom Slovenskej republiky v roku 2004 do Európskej únie sa dostala viac do povedomia zahraničným potenciálnym návštevníkom. Zjednodušenie cestovania priniesol rok 2009, kedy Slovenská republika zaviedla spoločnú menu euro. Tento krok však priniesol neúspech, na prelome rokov 2008 a 2009, kedy vypukla vo svete finančno- hospodárska kríza, ktorá zmrazila zvýšenie návštevnosti aj v Slovenskej republike.

Obrázok 4: Počet zahraničných návštevníkov v SR v rokoch 2000-2010

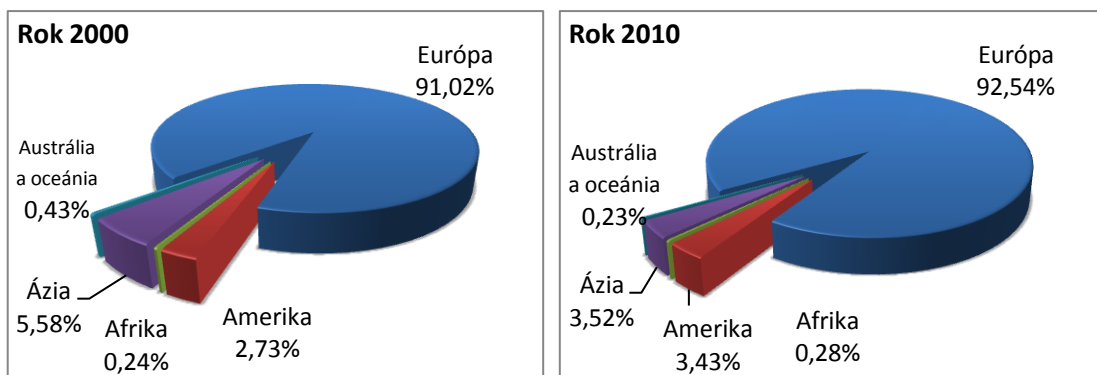

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Počet zahraničných návštevníkov v roku 2009 (obrázok 4) v priemere vzrástol o 23,3 % oproti roku 2000 a v roku 2010 v priemere až o 26 %. Medziročný pokles roku 2009 oproti minulému roku bol až 26,52 %, ale rok 2010 priniesol prírastok o 2,2 % (Príloha C).

Štruktúru zahraničných návštevníkov v Slovenskej republike (obrázok 5) tvorili najmä návštevníci z Európy, v roku 2000 predstavovali 91,02% a v roku 2010 92,54%. To potvrdzuje, že zahraniční návštevníci z Európy prejavovali rastúci záujem o Slovenskú republiku. Ďalej štruktúru tvorili návštevníci najmä z Ázie a Ameriky. (Príloha D).

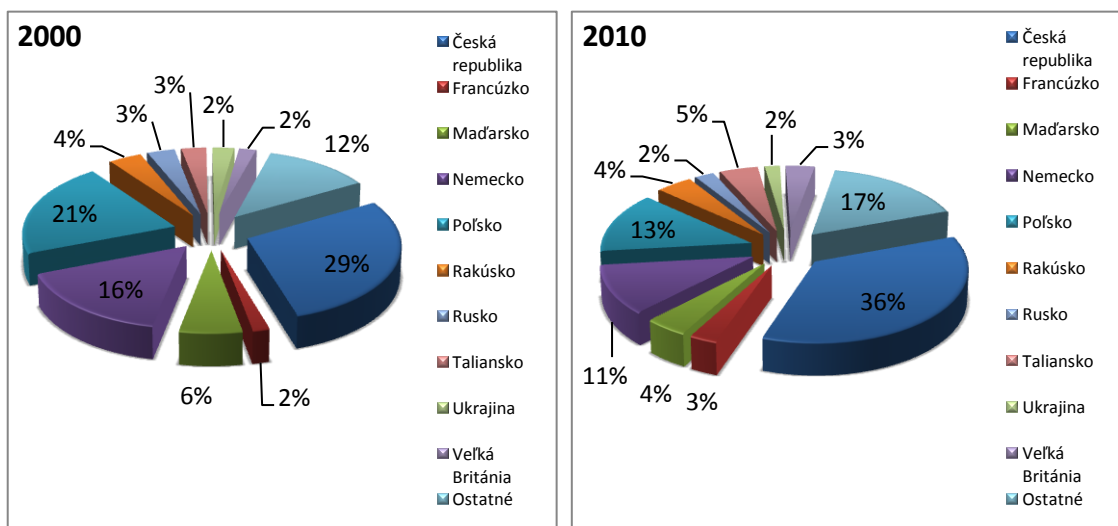
Obrázok 5: Štruktúra zahraničných návštevníkov v SR v roku 2000 a 2010

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Zo všetkých krajín Európy (Príloha E) sme vybrali desať krajín, ktoré mali najvyššie počty návštevníkov, ostatné krajiny sme zaradili do jednej položky. Štruktúru návštevníkov z Európy (obrázok 6) tvorili najmä návštevníci z Českej republiky, v roku 2000 s 29% a v roku 2010 sa návštevnosť zvýšila až na 36%. Poľsko sa podieľalo v roku 2000 21% a v roku 2010 sa účasť znížila na hodnotu 13%. Účasť sa znížila aj u Nemecka a Maďarska. Napriek tomu o Slovenskú republiku prejavili rastúci záujem napr. Francúzsko a Veľká Británia.

Obrázok 6: Štruktúra návštevníkov z Európy v SR v roku 2000 a 2010

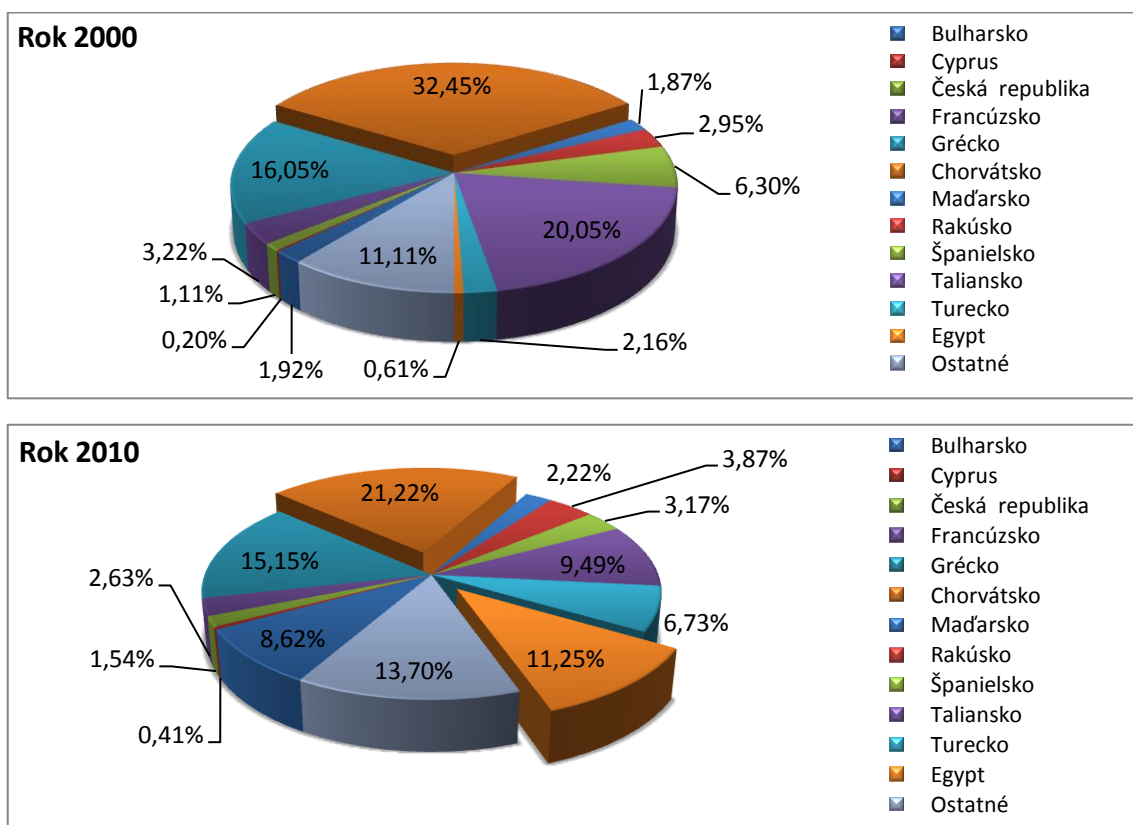
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Celkový počet návštevníkov z Európy v roku 2010 sa zvýšil oproti roku 2000 o 24,7%. Tento krok bol spôsobený tým, že Slovenská republika sa stala v roku 2004 členskou krajinou EÚ a dostala sa tak viac do povedomia iným krajinám, ako vhodnou a perspektívnou krajinou v cestovnom ruchu. Návštevnosť zo susedných krajín (Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Ukrajina) v roku 2010 vzrástla o 20,2 % oproti roku 2000 (*Príloha F*).

4.4 Zahraničný pasívny cestovný ruch

Pasívny cestovný ruch tvorí obyvateľstvo Slovenskej republiky, ktoré cestuje do zahraničia. Najčastejším motívom je pobyt pri mori, poznávacie pobyty, týkajúce sa najmä histórie iných krajín. Pri cestách do zahraničia obyvatelia využívajú ponuky cestovných kancelárií, približne 60%. Zvyšné percentá tvoria individuálne organizovania jednotlivcov.

Obrázok 7: Štruktúra zahraničného pasívneho cestovného ruchu SR v roku 2000 a 2010

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovania

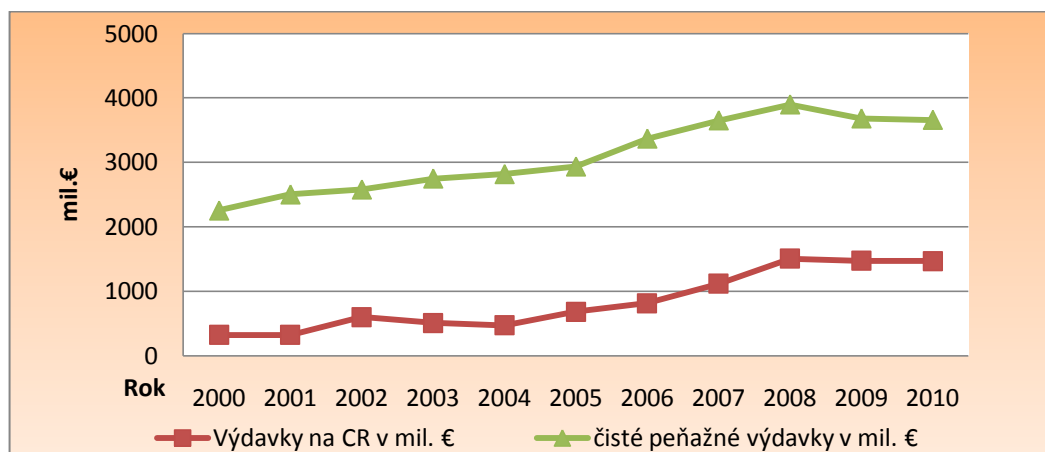
Najobľúbenejšou destináciou pre Slovákov v roku 2000 bolo Chorvátsko (32,5%) a v roku 2010 sa hodnota poklesla na 21,2%. Návštevnosť Talianska poklesla v roku

2010 na hodnotu 9,5% z 20,1%, ale naopak návštevnosť Slovákov sa zvýšila v roku 2010 v Egypte na 11,3% z 0,6% (obrázok 7). Pozornosť Slovákov sa orientuje skôr na dovolenkové oblasti, ktoré navštevujú v letných mesiacoch a využívajú na rekreáciu (Príloha G). V poslednej dobe cestovný ruch ovplyvňujú vojnové konflikty a nestabilná politická situácia v krajinách ako je Egypt, Turecko a Grécko. Krajiny prichádzajú o návštevníkov a tým aj o príjmy z cestovného ruchu. Keď v krajine nie je mier, stáva sa v očiach návštevníkov nebezpečná, prejavuje u nich nedôveru. Taktiež prírodné katastrofy a nadmerné výkyvy počasia spôsobené ekologickou situáciou, môžu nepriaznivo obmedziť rozvoj cestovného ruchu v krajine.

4.5 Výdavky na cestovný ruch a čisté peňažné výdavky domácností

Výdavky v domácnosti predstavujú platby za tovary a služby vrátane stálych výdavkov a premenných nákladov, ktorých súčasťou sú výdavky na cestovný ruch. Analyzovali sme závislosť výdavkov na cestovný ruch k čistým peňažným výdavkom a zmenu správania domácností v ich spotrebe.

Obrázok 8: Vývoj výdavkov na CR a čistých peňažných výdavkov v rokoch 2000-2010

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Vývoj výdavkov na cestovný ruch kopíruje vývoj celkových výdavkov domácností, ktorý má do roku 2008 rastúcu postupnosť (obrázok 8). V nasledujúcich dvoch rokoch vplyvom svetovej hospodárskej krízy nastáva väčší pokles celkových výdavkov v porovnaní s výdavkami na cestovný ruch, z čoho vyplýva, že obyvatelia Slovenska napriek tejto situácii len mierne znížili tieto výdavky.

Hodnoty závislej premennej Y (výdavky na cestovný ruch) sme zlogaritmovali na ln Y a hodnoty nezávislej premennej X na hodnoty ln X. Zlogaritmované hodnoty slúžili ako vstupné údaje pre výstup z regresnej analýzy (tabuľka 2).

Tabuľka 2: Výstup z regresnej analýzy

Koeficient korelácie	0,956565978	
Koeficient determinácie	0,915018471	
	<i>koeficienty</i>	<i>EXP</i>
Lokujúca konštanta	-17,47801321	2,56682E-08
Regresný koeficient	2,999494808	
P -Hodnota pre b0	5,37939E-05	
P -Hodnota pre b1	4,07774E-06	
Významnosť F	4,07774E-06	

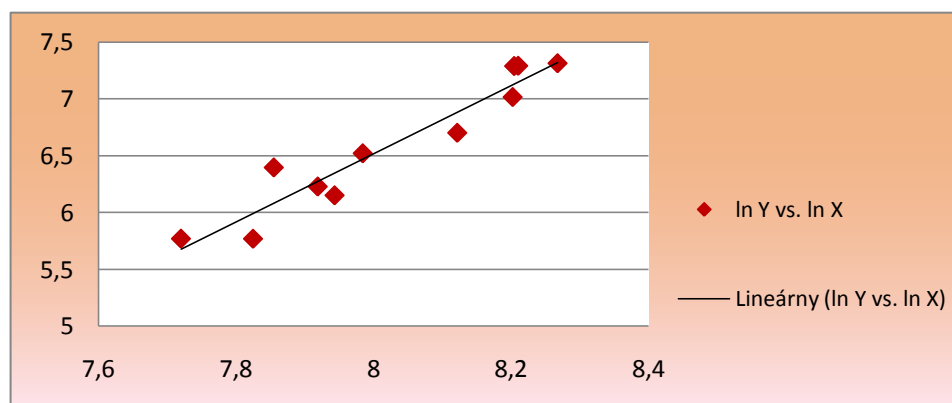
Zdroj: vlastné výpočty

Vyplyvajúc z výstupu regresnej analýzy (*Príloha H*) bolo zrejmé, že existuje vysoká závislosť ($R = 0,96$) medzi premennými, podľa koeficientu korelácie. Koeficient determinácie ($R^2 = 0,92$) hovorí o percente vysvetlenej variability (92 %) závislej premennej logaritmickou funkciou. Zvyšných 8 % spôsobila náhodná zložka.

Model ako celok vyšiel štatisticky významný na hladine významnosti alfa ($\alpha = 0,05$), zistili sme to na základe hodnoty významnosti F, ktorá je menšia ako hladina významnosti. Parametre modelu, podľa P- hodnoty $< \alpha$, sú štatisticky významné.

Lokujúca konštanta bola malé číslo, blížiac sa k nule. Výdavky na cestovný ruch sú nulové, pri nulovej hodnote čistých peňažných výdavkov. Koeficient pružnosti (elasticity) je 2,99%, čo znamená že, ak čisté peňažné výdavky domácností zvýšia o jedno percento, hodnota výdavkov na cestovný ruch sa zvýši o 2,99 %.

Obrázok 9: Závislosť logaritmov výdavkov na CR a logaritmov čistých peňažných výdavkov

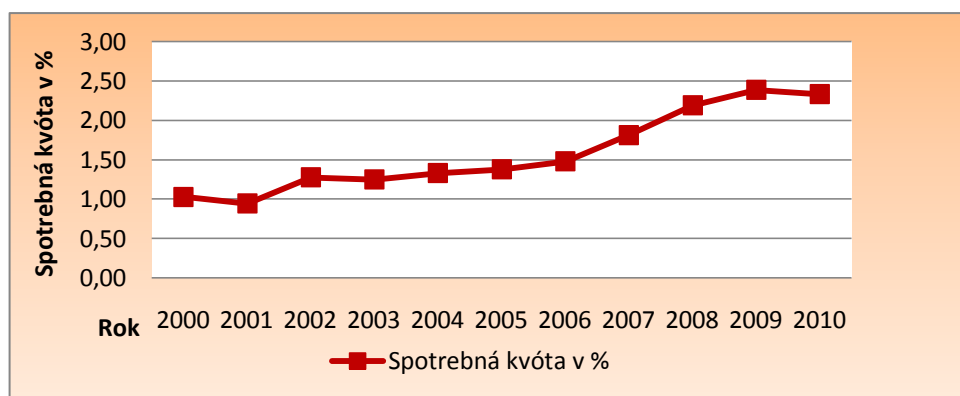
Zdroj: vlastné spracovanie

Z grafického zobrazenia XY závislosti (obrázok 9) bolo vidieť, že hodnoty výdavkov na cestovný ruch upravené logaritmicou transformáciou a taktiež hodnoty čistých peňažných výdavkov tvoria lineárne rastúcu postupnosť.

4.6 Výdavky na cestovný ruch a HDP

Relatívny podiel výdavkov na HDP je vyjadrený za pomoci spotrebnej kvóty. Je to ukazovateľ, ktorý nemá opodstatnenie v určitom okamihu, ale v časovom rade. Na obrázku 10 je zobrazený jeho vývoj v období 2000 až po rok 2010 (*Príloha I*).

Obrázok 10: Spotrebná kvóta

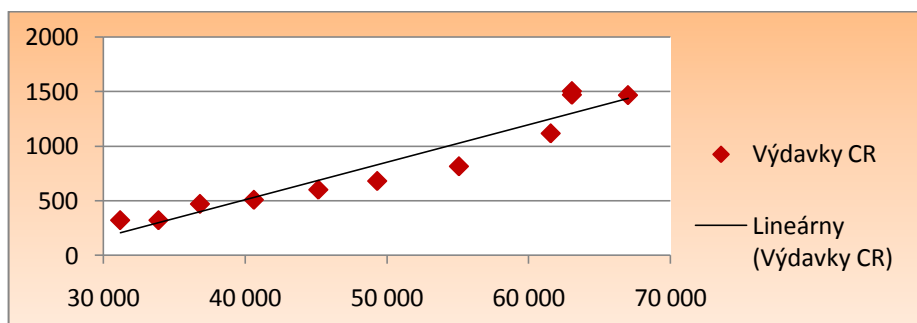

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Vývoj spotrebnej kvóty mal rastúci vývoj. Veľkosť HDP podmieňuje veľkosť príjmov obyvateľstva, a tým je podmienená štruktúra ale i objem výdavkov. V tomto prípade výdavky na cestovný ruch tvorili od 0,94 % po 2,39% z hodnôt HDP.

V nulovej hypotéze sme predpokladali, že neexistuje závislosť medzi výdavkami na cestovný ruch a HDP. Alternatívna hypotéza predpokladá existenciu tejto závislosti. Prvým krokom na overenie bolo grafické zobrazenie (obrázok 11), kde sa potvrdila existencia závislosti.

Obrázok 11: Výdavky na cestovný ruch v závislosti na HDP

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Výsledok z regresného výstupu (tabuľka 3) potvrdzuje alternatívnu hypotézu o závislosti medzi výdavkami na cestovný ruch a hrubým domácim produktom v SR. Percento vysvetlenej variability je 92% závislej premennej lineárnou funkciou. Zvyšné 4% pripisujeme náhodnej zložke. Je tu silná vzájomná korelácia ($R = 0,96$) medzi výdavkami na cestovný ruch a HDP. Model ako celok je štatisticky významný na hladine významnosti alfa (α), pretože hodnota F je $<$ ako α (0,05).

Lokujúca konštanta nemá logickú interpretáciu. Regresný koeficient je 0,0344, čo znamená, že ak hodnota HDP vzrastie o 1 milión €, výdavky na cestovný ruch vzrastú v priemere o 34 404,5 € (*Príloha J*).

Tabuľka 3: Výstup z regresnej analýzy

Koeficient korelácie	0,957240584
Koeficient determinácie	0,916309535
	<i>koeficienty</i>
Lokujúca konštanta	-867,1506638
Regresný koeficient	0,03440453
P -Hodnota pre b0	0,00086574
P -Hodnota pre b1	3,80412E-06
Významnosť F	3,80412E-06

Zdroj: vlastné výpočty

4.7 Indikátory cestovného ruchu v Slovenskej republike

Jedným spôsobom merania situácie cestovného ruchu v krajine bolo použitie šiestich indikátorov cestovného ruchu podľa Štatistického úradu európskych spoločenských (Eurostat). Indikátory popisujú atraktivitu, ekonomickú situáciu a stav na medzinárodnom trhu danej krajiny v rámci Európskej únie. V dôsledku neúplných a nejasných údajov potrebných pre spracovanie, sme sa rozhodli o vytvorenie vlastných indikátorov na analyzovanie situácie v Slovenskej republike. Uviedli sme definície indikátorov podľa Eurostatu a naše novovytvorené indikátory cestovného ruchu.

Indikátory podľa Eurostatu:

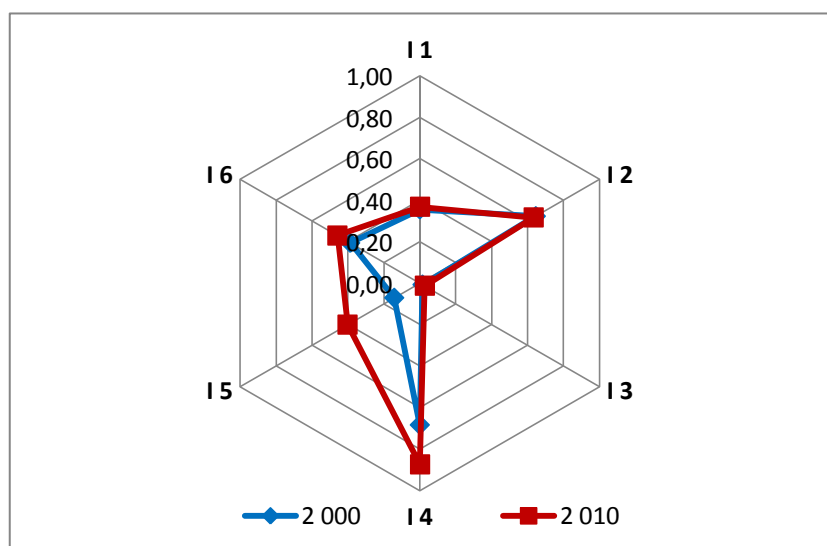
- 1) Podiel medzinárodných prenocovaní v krajine, ako časť na celkovom medzinárodnom prenocovaní v EÚ- 27
- 2) Podiel príjmov z cestovného ruchu v krajine, ako časť na celkových príjmov cestovného ruchu v EÚ- 27

- 3) Podiel prenocovaní strávených rezidentmi EÚ- 25 na celkovom počte prenocovaní v krajine
- 4) Proporcía prenocovaní v medzinárodnom cestovnom ruchu v porovnaní s celkovým počtom prenocovaní
- 5) Proporcía príjmov cestovného ruchu na hrubý domáci produkt
- 6) Pomer príjmov cestovného ruchu na výdavky cestovného ruchu

Indikátory nami vytvorené:

- I 1)** Prenocovania zahraničných návštevníkov k celkovému počtu prenocovaní na území Slovenskej republiky,
- I 2)** Prenocovania domácich návštevníkov k celkovému počtu prenocovaní na území Slovenskej republiky,
- I 3)** Príjmy z cestovného ruchu na hrubý domáci produkt,
- I 4)** Pomer výdavkov cestovného ruchu na príjmy cestovného ruchu
- I 5)** Pomer výdavkov na cestovný ruch k čistým peňažným výdavkom domácností
- I 6)** Počet domácich návštevníkov cestovného ruchu k celkovému počtu obyvateľov Slovenskej republiky (5,4 mil.)

Obrázok 12: Indikátory cestovného ruchu

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Analyzovali sme zmenu daných indikátorov v roku 2000 a v roku 2010. (obrázok 12). Indikátor I1 nezaznamenal výraznú zmenu v 2010 oproti roku 2000, taktiež I2 a I3. Zaujímavá zmena nastala pri indikátore I4, kde pomer výdavkov na príjmy z cestovného ruchu sa v roku 2010 vzrástol na hodnotu 87% oproti roku 2000, kde tento pomer tvoril 68 %. Indikátor I5 predstavil zmenu nárastu výdavkov na cestovný ruch v roku 2010 a indikátor I6 zaznamenal, že počet domácich návštevníkov sa zvýšil v roku 2011 oproti roku 2000 z celkového počtu obyvateľov SR (tabuľka 4).

Tabuľka 4: Vypočítané hodnoty indikátorov cestovného ruchu

Indikátory/ rok	2000	2010
I 1	0,36	0,37
I 2	0,64	0,63
I 3	0,02	0,03
I 4	0,68	0,87
I 5	0,14	0,40
I 6	0,39	0,46

Zdroj: vlastné výpočty

Za pomoci indikátorov cestovného ruchu sme dospeli k hodnoteniu aktuálneho stavu cestovného ruchu v Slovenskej republike. Zaznamenali sme zvýšenie výdavkov domácností, ľudia viac míňali svoje peňažné prostriedky na cestovný ruch a tým sa zvýšil aj celkový objem výdavkov cestovného ruchu. Pozitívny nárast sme zaznamenali v zvýšení podielu obyvateľov Slovenskej republiky, ktorí prejavili záujem o domáci cestovný ruch.

Z celkového hodnotenia za pomoci indikátorov vyplýva, že rok 2010 sa stal rokom zlepšenia stavu cestovného ruchu Slovenskej republiky.

5 Záver

Cestovný ruch je odvetvie neustáleho rozvoja, do ktorého sú začlenené všetky krajiny sveta, ale je potrebné uvedomiť si, že nie všetky rovnomerne. Vláda Slovenskej republiky sa zaviazala na rozvoj cestovného ruchu a na podporu domáceho cestovného ruchu a príchodového cestovného ruchu. Väčšia pozornosť, podľa programového vyhlásenia vlády, by sa mala venovať rozvoju domáceho cestovného ruchu podporou znevýhodnených príjmových skupín obyvateľstva, čím by sa umožnila účasť širšieho okruhu klientely na cestovnom ruchu a dosiahnutie lepšieho využitia zariadení cestovného ruchu.

Cieľom bakalárskej práce bolo analyzovanie cestovného ruchu v Slovenskej republike. V časovom období od roku 2000 do 2010, sme spracovali a následne analyzovali údaje o cestovnom ruchu, aby sme zistili akým trendom sa cestovný ruch vyvíjal v Slovenskej republike. Pre dosiahnutie cieľa bolo potrebné zhromaždenie potrebných údajov ohľadom danej problematiky, avšak niektoré štatistické údaje boli neúplné, preto sme zvažili ich nezaradenie do práce.

Hodnotili sme vývoj v domácom cestovnom ruchu, podľa počtu účastníkov. Záverom bol nízky záujem o cestovný ruch v Slovenskej republike. Najnižší počet domáceho obyvateľstva zúčastňujúceho sa na domácom cestovnom ruchu pretrvával od roku 2008 do 2010. Spôsobené to bolo z rôznych dôvodov, najmä príchodom hospodárskej krízy na Slovensko, kedy obyvatelia znižovali svoje výdavky na cestovný ruch. Zvýšila sa aj nezamestnanosť v krajine, a to bol tiež dôvod na prehodnotenie obyvateľov, ako rozčlenia svoje výdavky na nevyhnutné potreby a menej nevyhnutné k svojmu životu.

V zahraničnom aktívnom cestovnom ruchu sme sa zamerali hlavne na štruktúru zahraničných návštevníkov prichádzajúcich na Slovenskú republiku. Viac do povedomia iným krajinám sa dostalo Slovensko po vstupe do Európskej únie, ale aj tak najväčšia návštevnosť je zo strany susedných krajín.

Zahraničný pasívny cestovný ruch nám poukázal na najčastejšie navštevované destinácie obyvateľov Slovenskej republiky v zahraničí. Porovnávali sme rok 2000 a rok 2010, v oboch rokoch sa najnavštevovanejšou krajinou stalo Chorvátsko. Ostatné krajiny boli v prevažnej väčšine letné dovolenkové destinácie.

V ďalšej časti práce sme použili logaritmickú transformáciu závislosti výdavkov cestovného ruchu od čistých peňažných výdavkov domácností. Koefficient pružnosti (elasticity) výdavkov na cestovný ruch bol 2,99%.

Použili sme regresnú analýzu na závislosť výdavkov cestovného ruchu na hrubý domáci produkt. Závislosť bola potvrdená, že pri náraste hrubého domáceho produktu o 1 milión sa hodnota výdavkov zvýši v priemere o 34 404,5 €.

Posledná časť práce bola zameraná na vytvorenie šiestich indikátorov cestovného ruchu. Tieto indikátory sme posudzovali v rámci roku 2000 a roku 2010. Za pomoci indikátor sme zanalyzovali stav cestovného ruchu v Slovenskej republike. V indikátore I1, I2 a I3 nenastala výrazná zmena v roku 2010 oproti roku 2000, ale v prípade indikátorov I4, I5 a I6 sme zaznamenali pozitívnu zmenu. Výdavky domácností na cestovný ruch sa v roku 2010 zvýšili a vzrástol aj počet domácich účastníkov cestovného ruchu. Na základe výsledkov dosiahnutých za pomoci indikátorov sme potvrdili zlepšenie stavu cestovného ruchu v roku 2010 v Slovenskej republike.

Cestovný ruch je hospodárske odvetvie, v ktorom Slovenská republika má veľkú perspektívu do budúcnosti, avšak je potrebné správne využitie tohto potenciálu. Verím, že táto bakalárska práca napomohla k čiastočnému spoznaniu problematiky a uvedeniu do situácie vývoja domáceho a zahraničného cestovného ruchu v Slovenskej republike.

6 Zoznam použitej literatúry

- [1] BOROVSÝ, J. - SMOLKOVÁ, E. - NIŇAJOVÁ, I. 2008. *Cestovný ruch*. Bratislava: Iura Edition, 2008. 280 s. ISBN 978-80-8078-215-3
- [2] ĎAĎO, J. a i. 2006. *Marketing služieb*. Bratislava: Epos, 2006. 295 s. ISBN 80-8057-662-9
- [3] GUČÍK, M. 2001. *Cestovný ruch: Pre hotelové a obchodné akadémie*. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2001. 105 s. ISBN 80-08-03071-2
- [4] GUČÍK, M. 2010. *Cestovný ruch: Úvod do štúdia*. Banská Bystrica: Dali-BB, s.r.o., 2010. 307 s. ISBN 978-80-89090-80-8
- [5] GUČÍK, M. a kol. 2006. *Cestovný ruch, hotelierstvo, pohostinstvo*. Výkladový slovník. 1.vyd. Bratislava : SPN, 2006. 216 s. ISBN 80-10-00360-3.
- [6] GUČÍK, M. 2004. *Cestovný ruch: Pre hotelové a obchodné akadémie*. Bratislava: SPN-Mladé letá, 2004. 109 s. ISBN 80-10-00520-7
- [7] HILL, P. 1997. „*On Goods and Services*“. The Review of Income and Wealth. 1997
- [8] HINDLS, R. - HRONOVA, S. – SEGER, J. 2002. *Statistika pro ekonomy*. druhé vydání, Edition Profesional Publishing, 2002. 259 s. ISBN 80-86419-30-4
- [9] HORNER, S.-SWARBROOKE, J. 2003. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. 488s. ISBN 80-247-0202-0
- [10] HUNZIKER, W.-KRAPF, K. 1942. *Grundriss der allgemeinen fremdenverkehrslehre*. Zürich: Poligraphischer Verlag, 1942.
- [11] KASPAR, C. 1995. *Základy cestovného ruchu*. Banská Bystrica: Trian, 1995. 142s. ISBN 80-901166-5-5
- [12] KASPAR, C. 1975. *Die Fremdenverkehrslehre im Grundriss. St.Galler Beiträge zum Tourismus und Verkehrswirtschaft. Reihe Tourismus. Zv.1*. Bern; Stuttgart; Wien: Haupt Verlag, 1975.
- [13] KOPŠO, E. - BAXA, Š.- GUČÍK, M. 1979. *Ekonomika cestovného ruchu – národohospodárske otázky*. Bratislava: SPN, 1979. 239 s.
- [14] MICHALOVÁ, V. - ŠUTEROVÁ, V. - NOVACKÁ, E. a i. 2001. *Služby a cestovný ruch: súvislosti, špecifiká, cesta rozvoja*. Bratislava: Sprint, 2001. 523 s. ISBN 80-88848-78-4

-
- [15] NOVÁK, I. - HINDLS, R. - HRONOVA, S. 2000. *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. 2.prepracované vyd. Praha: Management Press, 2000. 259 s. ISBN 80-7261-013-9
- [16] OBTULOVIČ, P. 2010. *Ekonometria*. Nitra: VSPU, 2010. 174 s. ISBN 978-80-552-0389-8
- [17] ORIEŠKA, J.1998. *Služby cestovného ruchu*. Banská Bystrica: EF UMB, 1998. 260s. ISBN 80-8055-110-3
- [18] PACÁKOVÁ, V. a kol. 2003. *Štatistika pre ekonómov*. Bratislava: Iura Edition, 2003. 353 s. ISBN 80-89047-74-2
- [19] RITTER, W.1966. *Fremdenverkehr in Europa*. Leiden: A.W.Sijthoff, 1966
- [20] VANHOVE, N. 2005. *The economics of tourism destinations*. Oxford: Elsevier, 2005. 252. ISBN 0-7506-6637-4.
- [21] www.economy.gov.sk
- [22] www.nbs.sk
- [23] www.sacr.sk
- [24] www.statistics.sk

7 Prílohy

Príloha A

Rok	Domáci návštevníci	Prenocovania domácich návštevníkov	Priemerný počet prenocovaní
2000	1 741 000	6 797 900	3,90
2001	1 941 649	6 941 536	3,58
2002	2 047 702	7 263 117	3,55
2003	1 986 749	7 094 564	3,57
2004	1 843 296	6 073 542	3,29
2005	1 913 103	5 860 712	3,06
2006	1 972 071	6 004 032	3,04
2007	2 093 228	6 367 936	3,04
2008	2 316 116	7 202 628	3,11
2009	2 083 279	6 621 933	3,18
2010	2 065 722	6 560 721	3,18
index 09/00	1,197	0,974	0,814
index 10/00	1,187	0,965	0,813

Príloha B

Kraj	Rok	Počet osôb	Pobytové dni	Priemerá doba pobytu
Bratislavský kraj	2009	25282	103971	4,1
	2000	23338	138767	5,9
Trnavský kraj	2009	537	2266	4,2
	2000	2023	7738	3,8
Trenčiansky kraj	2009	4915	33249	6,8
	2000	3951	24984	6,3
Nitriansky kraj	2009	9258	3078	3,3
	2000	10327	49456	4,8
Žilinský kraj	2009	6331	21276	3,4
	2000	3590	16459	4,6
Banskobystrický kraj	2009	1221	4081	3,3
	2000	470	2141	4,6
Prešovský kraj	2009	8629	33694	3,9
	2000	198925	212883	1,1
Košický kraj	2009	5323	25312	4,8
	2000	9206	51494	5,6
Spolu za SR	2009	61496	25457	4,1
	2000	251830	503922	2

Príloha C

Rok	Zahraniční návštevníci	Prenocovania zahraničných návštevníkov	Priemerný počet prenocovaní
2000	1 052 700	3 742 800	3,56
2001	1 219 099	4 377 556	3,59
2002	1 398 740	5 043 075	3,61
2003	1 386 791	4 964 392	3,58
2004	1 401 189	4 674 995	3,34
2005	1 514 980	4 872 042	3,22
2006	1 611 808	5 133 533	3,18
2007	1 684 526	5 198 696	3,09
2008	1 766 529	5 261 476	2,98
2009	1 298 075	3 769 136	2,90
2010	1 326 639	3 806 609	2,87
index 09/00	1,233	1,007	0,817
index 10/00	1,260	1,017	0,807

Rok	Koeficient rastu	Tempo rastu v %	Koeficient prírastku	Tempo prírastku v %
2000	-	-	-	-
2001	1,158	115,807	0,158	15,807
2002	1,147	114,736	0,147	14,736
2003	0,991	99,146	-0,009	-0,854
2004	1,010	101,038	0,010	1,038
2005	1,081	108,121	0,081	8,121
2006	1,064	106,391	0,064	6,391
2007	1,045	104,512	0,045	4,512
2008	1,049	104,868	0,049	4,868
2009	0,735	73,482	-0,265	-26,518
2010	1,022	102,200	0,022	2,200

Príloha D

Rok / Región	Susedné krajiny	EURÓPA	AMERIKA	AFRIKA	ÁZIA	AUSTRÁLIA A OREÁNIA
2000	598796	967568	35821	2908	36780	2436
2001	729084	1136915	35922	3465	38529	4130
2002	869754	1318304	33352	3184	38478	5277
2003	856970	1306289	33981	2822	35804	7590
2004	783260	1298636	38712	2796	54181	6521
2005	822657	1401864	42100	2580	61928	5421
2006	892866	1487957	39118	2998	73491	7491
2007	925973	1545504	43697	5868	81113	7168
2008	1026650	1633528	41456	3851	79972	6507
2009	716920	1198716	30137	2462	61477	4721
2010	719833	1206704	36198	3235	73959	5636

Príloha E

počet	EURÓPA	2000	2010
1	Belgicko	8 443,00	14 460,00
2	Bielorusko	3 800,00	3 506,00
3	Bulharsko	3 147,00	5 416,00
4	Cyprus	247,00	1 358,00
5	Česká republika	277 401,00	433 321,00
6	Dánsko	5 260,00	7 153,00
7	Estónsko	1 308,00	3 209,00
8	Fínsko	2 795,00	7 537,00
9	Francúzsko	16 015,00	32 967,00
10	Grécko	1 691,00	3 815,00
11	Holandsko	18 772,00	18 776,00
12	Chorvátsko	8 311,00	12 283,00
13	Írsko	788,00	6 829,00
14	Litva	7 392,00	13 182,00
15	Lotyšsko	912,00	4 734,00
16	Luxembursko	106,00	489,00
17	Maďarsko	59 322,00	51 324,00
18	Malta	29,00	994,00
19	Nemecko	155 129,00	131 674,00
20	Nórsko	2 530,00	5 054,00
21	Ostatné	25 358,00	18 951,00
22	Poľsko	201 082,00	161 851,00
23	Portugalsko	-	2 732,00
24	Rakúsko	36 779,00	51 678,00
25	Rumunsko	6 548,00	18 381,00
26	Rusko	30 861,00	26 968,00
27	Slovinsko	5 650,00	11 953,00
28	Španielsko	3 568,00	16 926,00
29	Švajčiarsko	7 320,00	10 370,00
30	Švédsko	5 603,00	11 754,00
31	Taliano	28 097,00	54 439,00
32	Ukrajina	24 212,00	21 659,00
33	Veľká Británia	19 092,00	40 961,00

Príloha F

EURÓPA	2000	2010	Index 2010/2000 v %
Česká republika	277 401,00	433 321,00	56,2
Poľsko	201 082,00	161 851,00	-19,5
Maďarsko	59 322,00	51 324,00	-13,5
Rakúsko	36 779,00	51 678,00	40,5
Ukrajina	24 212,00	21 659,00	-10,5
<i>Susedné krajiny spolu</i>	598 796,00	719 833,00	20,2
Francúzsko	16 015,00	32 967,00	105,9
Rusko	30 861,00	26 968,00	-12,6
Taliansko	28 097,00	54 439,00	93,8
Nemecko	155 129,00	131 674,00	-15,1
Veľká Británia	19 092,00	40 961,00	114,5
Ostatné	119 578,00	199 862,00	67,1
<i>Celkom</i>	967 568,00	1 206 704,00	24,7

Príloha G

Krajiny	Počet návštevníkov	Krajiny	Počet návštevníkov
Spolu	527 655	-	-
Albánsko	-	Spojené kráľovstvo	2 441,00
Belgicko	472,00	Srbsko a Čierna Hora	-
Bielorusko	9,00	Srbsko	506,00
Bulharsko	45 488,00	Španielsko	16 703,00
Bosna a Hercegovina	649,00	Švajčiarsko	895,00
Cyprus	2 176,00	Švédsko	70,00
Česká republika	8 137,00	Taliano	50 077,00
Dánsko	37,00	Turecko	35 525,00
Estónsko	89,00	Ukrajina	27,00
Fínsko	138,00	Ostatné európske štáty	373,00
Francúzsko	13 870,00	Argentína	184,00
Grécko	79 932,00	Brazília	452,00
Holandsko	506,00	Dominikánska republika	334,00
Chorvátsko	111 976,00	Mexiko	856,00
Írsko	150,00	Kanada	190,00
Island	2,00	USA	766,00
Lichtenštajnsko	-	Ostatné americké štáty	1 712,00
Litva	73,00	Egypt	59 366,00
Lotyšsko	-	Južná Afrika	235,00
Luxembursko	-	Keňa	158,00
Macedónsko	8,00	Tunisko	33 720,00
Maďarsko	11 711,00	Ostatné africké štáty	1 604,00
Malta	146,00	Čína	586,00
Moldavsko	-	India	257,00
Nemecko	1 242,00	Izrael	5 809,00
Nórsko	280,00	Japonsko	113,00
Poľsko	6 715,00	Južná Kórea	5,00
Portugalsko	1 244,00	Thajsko	1 013,00
Rakúsko	20 417,00	Ostatné ázijské štáty	2 634,00
Rumunsko	197,00	Austrália a Oceánia	-
Rusko	363,00	Austrália	111,00
Slovinsko	346,00	Nešpecifikované	381,00

Príloha H

VÝSLEDOK

<i>Regresná štatistika</i>	
Koeficient korelácie	0,956566
Koeficient determinácie	0,915018
Nastavená hodnota spoľahlivosti R	0,905576
Chyba str. hodnoty	0,179761
Pozorovania	11

ANOVA					
	<i>Rozdiel</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Výz. F</i>
Regresia	1	3,1314	3,1314	96,90537	4,08E-06
Reziduá	9	0,290826	0,032314		
Celkom	10	3,422225			

	<i>Koeficient</i>	<i>chyba str. hc</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>
Hranice	-17,478	2,445239	-7,14777	5,38E-05
Súbor X 1	2,999495	0,304701	9,844052	4,08E-06

<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>	<i>Dolní 95,0%</i>	<i>Horní 95,0%</i>
-23,0095	-11,9465	-23,0095	-11,9465
2,310213	3,688777	2,310213	3,688777

Priloha I

Rok/ mil. €	Příjmy z CR	Výdavky CR	Saldo	čisté peňažné výdavky	HDP	Spotrebná kvóta v %
2000	468,10	320,30	147,80	2 252,84	31 177,08	1,03
2001	712,80	320,10	392,70	2 501,89	33 881,18	0,94
2002	768,60	469,40	299,20	2 578,64	36 806,66	1,28
2003	764,90	507,20	257,70	2 748,72	40 611,95	1,25
2004	725,90	600,10	125,80	2 817,00	45 161,38	1,33
2005	972,40	679,80	292,60	2 934,84	49 314,22	1,38
2006	1 207,70	814,60	366,10	3 367,32	55 080,92	1,48
2007	1 472,80	1 116,60	356,20	3 649,92	61 555,02	1,81
2008	1 762,60	1 467,30	295,30	3 896,28	67 007,27	2,19
2009	1 674,50	1 504,10	170,40	3 679,44	63 050,72	2,39
2010	1 684,70	1 470,70	214,00	3 657,84	-	-

Príloha J

VÝSLEDOK

<i>Regresná štatistika</i>	
Násobné R	0,957240584
Hodnota spoľahlivosti R	0,916309535
Nastavená hodnota spoľahlivosti R	0,907010595
Chyba str. hodnoty	142,4141706
Pozorovania	11

ANOVA

	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Význ. F</i>
Regresia	1	1998550,58	1998550,6	98,539133	3,8E-06
Reziduá	9	182536,164	20281,796		
Celkom	10	2181086,75			

	<i>Koeficienty</i>	<i>'ba str. hodn</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>
Hranice	-867,1506638	177,5238	-4,884701	0,0008657
Súbor X 1	0,03440453	0,00346586	9,9266879	3,804E-06

<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>	<i>Dolní 95,0%</i>	<i>Horní 95,0%</i>
-1268,737398	-465,56393	-1268,737	-465,5639
0,026564205	0,04224485	0,0265642	0,0422449
